

Lübeck, 10. 09. 47.

PEM 13106-5

PR 10

Armas härra Rajamaa.

Palju tänu kirje ja tervituste eest! Nagu näete olen endiselt Saksamaal ja Inglismaale pääsemiseks on lootusi vähem kui seda oli enne. Uute korralduste kohaselt saavad sinna minna vallaalised naised ja lubatakse võtta vähesel määral ka nooremad mehi söökkoormitena. DP-oid, kes soovivad peamööda, aga sinna enam ei taheta. Ka pole suudetud perekonnaliikmeid viia järele neile, kes sinna siirdusid esimeste töötajate transportidega enam kui pool aastat tagasi. Sh. Pres oli üks nende hulgas, kes veel mineva päikesel kuigi perekond maha jäi. Ootamatult kiire lahkumisega koolide inspektori ja Stolzenau gymnasiumi juhataja kohalt tekitas Pres siinsete koolitajate seas dublisti meelepeha, eriti aga selle tõttu, et üks kerge ka hulge õpetajaid, keda on õpetäo jatkamiseks või vähemalt kaanid olevate klassikursuste lõpule viimiseks hädasti vaja oli. Tuleb märkida, et temal Inglismaa oludest oli parem arusaamine kui see täpsusest on ja nende rassiliste looduste tähtsusest, mille ta väitjendas siit lahkudes, näib olevat isegi vähe välgavaateid. Ilhest küljest oli tema kiire minek vast süski õige - päisesise vähemalt siit ära.

Üldiselt aga peab suur enamus meie põgenikest leppima siirajamisega eelkõige talvel. Ka tuleb piüida koolidel tegevust jätkesta. See muutub aga raskemaks, kuna õpetajaid osaliselt vast neilgi lahkeb ja tuleb ehk arvestada ka gymnasiumide vanemate üleside õpetajate osalise lahkumisega. Selle tõttu on.

tub tõenäoliselt tarvilikkus koollide koondamiseks, kus need on muutunud või muutumas elujärgiks.

Teie kirjeldus II ja III raskete tunnetuse suhtes on suuresti õige. Kõikjal pole meie ajel suhtelised vääringuvalude tõttu praegu seda saamatut tellimist ega ka kindla taotluse. "Välis-Teesti" esindaja Hamburgis H. J. Jürgens on teatanud ringkirjaliselt, et tema kaudu saab seda lehte tellida ka saksa rahast. Kas ei annaks see moodus rakendada me saamatute suhtes?

Rahvusvahelise õpet. keskoorganisatsioonide kontakti loomise katsete ebaõnnestumisest on tõeliselt kahju. Muudugi on sellisid teeneid teatavaist ringkonnast juhitud meen vastasel propagandal. Kuna aga meie olusid üldiselt siiski siia viie tunnetuse, siis peaksime vast edaspidi püüdnud asjale lihtsuse teisest küljest. Nõuab alla annaks tulemusi see, kui meie endile vahendajaks leiaksime õpetajate organisatsiooni näol mõneti säärasest maast, kus meid paremini tunnetuse, või tunne tahetakse. Kuigi kartus on, et meie endine sõprusühendus on liigivõimsus neel kärsist ja jalgist seadust on ja praegu meid aidata ei saa, siis vast sundab seda minni tein.

Rõõbiti sellega oleks vajaline kontakti loomise küsimuse lahendamiseks eelsti õpetajate vahel. See annaks mõnelgi raskustega keitlevale kolleegile teatavat moraalset tuge ja edaspidi asja arendades võiks lasta tõhusamaidki tulemusi. Näärkas, et teil loodud õpetajate koondis selle asja üles võttes võttes endale ühtlasi keskoorganisatsiooni ülesanded. Saksa maal on suurem tõotus, kus ke põgenikele organiseerumise teataval määral võimalik loodud mitmed rahvusvahelised koondised. Ka on seal õpetajate kinnal oma valitud esindus.

Võimalusel ajel on hakandud inimesi surduma põhja poole, omal käel. Kuuldavasti leiduvad neil seal kõigile tööd ja leiba. Kas tuleks püüda ka seda. Mõndust kasutada?

Paljus siudamlitku terentui!

Teie W. R. R.